בן ארבעים יום ותרי לה בגווייהו מאורתא ועד

לו לצפרא איפרד חזותיה פסולה לא איפרד

חזותיה כשרה ורב כן אדא המיה דרבא

משמיה דרב עוירא אמר מייתי אחמירא

ארכסא דשערי ואפיא לה בגוויה אישתנאי

למעליותא כשרה לגריעותא פסולה וסימניך

שינוי שקר שינוי אמת מאי אין לה בדיקה

נמי דקאמר אמעימה מר ממשכי אייתי

הויהרגנו רב יהודה שרמי תכילתא פלפרזומא

דאינשי ביתיה ומברך יכל צפרא להתעמף

בציצית מדרמי קסבר מצות עשה שלא הזמן

גרמא הוא אמאי מברך כל צפרא וצפרא

כרבי ידתניא תפילין כל זמן ישמניחן מברך

עליהן דברי רבי אי הכי כל שעתא נמי רב

יהודה איניש צניעא הוה ולא שרי ליה לגלימיה

כוליה יומא ומאי שנא מצפרא כי משני מכסות

לילה לכסות יום ת"ר ייהכל חייבין בציצית

כהנים לוים וישראלים גרים נשים ועברים ר"ש

חפומר בנשים מפני יושמצות עשה שהזמן

גרמא הוא סוכל מצות עשה שהזמן גרמא

נשים פמורות אמר מר הכל חייבין בציצית

כהנים לוים וישראלים פשימא דאי כהנים

לוים וישראלים פטירי מאן ליחייב כהגים

איצטריכא ליה ס"ד אמינא הואיל וכתיב ילא

תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו גדילים

סה א ב מיי' פ"יב מהל' לילית הל' ה: סו ג מיי' פ"יב מהל' לילית הל' ז טוש"ע א"ח סימן

כ סעיף א:

ט ושו"ע או"ח סימו כ

הלכה ח ונו"ם חתו נושיו

םו ד ה מיי׳ שם פ"ג הלכה

סעיף ב]: סח ו מיי' פ"ג מהלכות לילית

הלכה ח וע"ש סמג עשין כו טוש"ע א"ח סימן ח סעיף טו: סט ז מיי פ"ד מהלכות תפילין הל' ז סמג עשין כב טוש"ע א"ח סי כה סעיף

יב: עח מיי פ"ג מהלי לילית

ובכ"מ סמג עשיו כז טוש"ע

א"ח סי' יו סעיף ב: עא ט מיי' פ"ח מהל' כלי

עב י מיי פרק ג' מהל' לילית הל' ז טוש"ע א"ח סי' ז סעיף א: עג כ מיי שם טוש"ע שם

ווסי' יח סעיף אן:

תורה אור השלם

ו. לא תלבש שעטנו צמר

דברים כב יא 2. וְהָיָה לְכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתָם אֹתוֹ וּזְכַרְתָּם אֶת

בָּל מִצְוֹת יְיָ וַעֲשִׁיתם אֹתָם וְלֹא תָתָרוּ אַחֲרֵי לְבַבְּכֶם

ואחרי עיניכם אשר אתם

3. גדלים תעשה לה על

אַרְבַּע כַּנְפּוֹת כְּסוּתְךְּ אֲשֶׁר תַכַּסַה בָּה: דברים כב יב

במדבר טו לט

המקדש הלכה יא ופ״י מהלכות כלאים הל' לב:

הלכה ח ועי׳

מג.

א) וחוכה יא.ז. ב) ושם מו.ז, ם) נטרכין ג: [חולין ב:], ד) [על ג) ערכין ג: [חולין ב:], ד) [ע' תוס' ברכות יד: ד"ה ויאמר], ד) [קדושין כט. וש"ין, 1) [ע' לעיל מא. בתוך ד״ה תכלתן, 1) שבת כו: זבחים יח:, **ק)** צ"ה מ"ז. ע) וכן הוא ברש"י ברי"ף. נ"ק, י) כל לפרא פעם. נ"ק, כ) כיומא. נ"ק, ל) והיו ק, כן נפרח פעם. ק, כ) כיומא. ל"ק, ל) [היו עב"ד], מ) בעי עבוד לשמה לו יעב"ץ, מ) בעי עבוד לשמה ושמת מעב"ץ, מ) בעי עבוד לשמה ושמת מספרים ההמל בשלר ספרים איירי ודוחק הול הנרלה. נ"ק, (נ) [ושם וע"ש דליתה הכי לפנינון, מ) תפילין מתחה כוי התם בדעבד איירי ולפי הקונטרפ היינול להיי ולפי הקונטרפ היינול הריי ולפי הקונטרפ היינול הריי המם הריים להכד בדיעודה היינול הריים הריים בדיעודה היינול הריים הריים בדיעודה היינות הריים יש לפרש דבדיעבד כו׳

כצ"ל. ל"ק, ע) רש"ק מ"ו,

פ) פעם חתם. נ״ה. ל) ע׳

הגירסא ברב אלפס וברא"ש

הגימסל בכה ללפס וברליים הלכות קטנות, ס) [בסיים: במוקח, ה) ומי בדיקה. ציק, ש) ודע תקלא אילן אבל איסו גופיה וגיי רשייא אבל תקלא אילן לא דאיהו כי ומוחק תיבות לא ידע קמיימא ובסייו גורס בנירסלא שלפנינו. ציק, גורס בנירסלא שלפנינו. ציק, מורס בנירסלא שלפנינו. ציק,

ם) נאסרי. צ"ק, א) [וע' תוס' פסחים מג: סד"ה סד"א ובמה

שליינתי שם על לידון,

הנהות הכ"ח

(1) רש"י ד"ה א"כ דלילה וכו' אמאי מברך הא א"צ לברך אלא פעם: (2) ד"ה ומטני כי וכו' ואחת ללילה דלילה לר"ש כל"ל והד"א: (1) ד"ה כסות סומא אמור דחייב:

גליון הש"ם

גמ' לפרוומא ראינשי ביתיה. עיין מוס' יו"ט ריש סוטה ד"ה רי"ל: תד"ה ור"ש וכו' דהתם

מוסף רש"י

רמא תכלתא. הטיל נינית גרמל ונשים חיינות (חובה יא.). תפילין כל זמן שמניחן מברך עליהן. מוללן ומנימן מאה ביום (סובה מו.). ואפילו פעמיס פיוס (סובה מו.).
הכל חייבין בציצית.
לממיי קטן סיודע להמעטף
(חוידין ב:). שהזמן גרמא.
שהזמן גולס לה שתכוח
(קידושין כמ:). הראיל
הרישורי כלאים
לבבייהר זמיכו עובדה דאבנט של כלאים היה דכתיב (שמות כט) ואת האבנט שש משור ומדשש כיתנה תכלת עמרת (ערכין ג:). פרט לכסות לילה. טלית העשויה לכסות לילה פטורה העשויה לכקות לילה פעורה מן הלילית (חברום יותו.) אשר תכסה בה. כיכוים הקרל הוא שישנה בראיה אצל אחרים. וקרינן ביה ורלאתם למחרים ביות, ולא אמר לשר מכסה ומפיק ורלאתם שאינה בראיה. ורלאתם שאינה בראיה. ואי מרבינן לה מאשר תכסה קא עקרת ליה וראיתם (שבת .(:Tጋ

שימה מקובצת

ו) הוא שינוי אמת המשנה דבריו להוסיף עליו ולקיימו הכל יודעין שטוב הוא: ו) כדרב אויא: אלא ש״מ מדבהאי נסיון הוא תכלת ובהאי קלא אילן: שמועתא: מ) ודרב אויא: ט) כו' דהא דרב אויא: י) מוכרין טלית: י6) וסבורה דישראל: יכ) ליה ועברה: ינ) עובד כוכבים לזונה עובדת כוכבים הטלית: יד) ישראל פלוני: מו) דלילה נמי: מו) כשנתעטף בה: יו) ואילך כחד: ימ) כוליה: יט) מצפרא ליברך: כן היום הס"ד ואח"כ מה"ד כי משני מכסות: 65) יום דשני: ככן עיבוד לשמה ואפ"ה נקחים: כנן ניקחין. לפי שיש טוד להלק כשהיה יוצא בין אנשים היה לובש הפ [הפרשיות] ולחזור ולתפור ואתי למסמך ולא בדיק ושמא אינם מדוקדקות בחסירות ויתירות אבל ספרים ומזורות אין בהן טורח לבודקן ולא סמיך עלייהו ובודקן. מדר 25: מדר 26: סולה ס"א ובדיקה משום חששא דקלא אילן:

לילה לכסות יום. כאן שני טליתות

מלויילות היול) אחת ליום ואחת ללילה (ב):

שהומן גרמה היה. דלילה לר"ש לחו

זמן לילית והוי יום זמנה: כהנים

בן ארבעים יום. מתינוק בן ארבעים ה]. ל"א שעברו מ' יום משילאו מגוף האדם ש (נתקלקל): ונפרד חזוחה. נתקלקל המראה פסולה דקלא אילן הוא: חמירא ארכסא. שאור קשה: וסימניך. איזה שינוי

> הוא ושיןשינוי אמת המשנה דברו להוסיף עליו ולקיימו הכל יודעין שטוב הואן: מאי אין לה בדיקה דקאמר נמי אטעימה. אין אדם יכול לבדוק הלמר אם לשם תכלת נלבע אם לטעימה לשם ניסיון ואמרו לעיל [מב:] דטעימה פסולה. ל"א אטעימה וה"ה אין בודקין יורה של תכלת בטעימה שלא יפסל כל היורה אלא שקיל בביעתא כדמפרש לעיל [שם]: מר. שם חכם: ממשכי. שם מקום: לאו מכלת הוא. דהא איפרד חזותא כדרב ילחק ולאו קלא אילן דהא אישתני למעליותה כדר"ה יו: שמועהה. דרב ינחק ודרב הן אדא אהדדי איתמר כלומר בשמיהן יחד בדקינן ולא פליגי אלא היכא דבדקנא כו׳ שו והא דרב אדא מוספת על דרב ילחק ומפרש אותה: דייק וזכין. מן המומחה: דלעיל דהתני כמוחרי חתנייתה טעימה פסולה הלכך בעי מומחה: מן העובד כוכבים. אם תגר הוא כשרה דלא מרע נפשיה וזבין לה מישראל וכשרה: פסולה. דשמא הוא לבעה ושלא לשמה נעשית: ואט"פ שאמרו כו'. אפ"ה אמרינן (גבי) תגר ישראל מכרה לו: מאי טעמא. אין מוכרין י] מלויילת לעובד כוכבים: משום זונה. דלמא הויא ליה זונה ישראלית וסבורה יא] ישראל הוא ותבעל ליה יבן ועברין משום לא תתחתן בם (דברים ז). ל"א משום זונה עובדת כוכבים דלמא יהיב לה ההוא עובד כוכבים יג] באתננה ואמרה כי ישראל יד] נתנה לי ואתי למחשדיה: שמא יתלוה. ישראל עם העובד כוכבים זה וסבור ישראל הוא דהא יש לו ציצית ויהרגנו: רב יהודה רמי ליה תכילתא לפורזימא דאינשי ביתיה. היה מטיל לילית לבגד שמתכסה בו אשתו: ומברך כל לפרא. ועוד עושה דבר זה כשמתעטף בטליתו בכל בוקר ובוקר היה מברך: מדרמי. תכילתה לכסות השתו קסבר נשים חייבות בה אלמא קסבר מלות עשה שלא הזמן גרמא היא דומנה בין ביום ובין בלילה דחי זמן גרמח נשים פטורות: אם כן דלילהשו] 6) (b) (c ומנה אמאי מברך. פעם ראשון כשנתעטף מון כשהיתה חדשה ה"ל לברך הא מכאן ואילך "ו סיומא אריכא דמי דהא אין מפסיקו: ולא הוה שרי לה יח] כל יומא. אלא בלילה והלכך לא מברך אלא בצפרא ולעולם כרבי: ומאי שנה מנפרה. ים לבריך כשהוח עומד ומתעטף בה באשמורת קודם היום ב] לגירסיה: ומשני כי משני מכסות

כשר ואיזה שינוי פסול שינוי שקר המשנה דברו לרעה הכל יודעין שרע בהמוצח תפילין (עירובין דף צו.) 0 הלוקח תפילין 🔾 השחק בודקה אחת

אחת בדיעבד איירי ש' (ולפי׳ הקונטרס נראה לי לפרש דבדיעבד לא חיישינן) והכי תניא בתוספתא דמסכת ע"ז אין לוקחין תפילין אלא מן המומחה ואם לקח ממי שאינו מומחה ומלא בידו שנים או שלשה למדים בודק ממנו תפילין אחד של יד או של ראש בצמיד הראשון וכן שני וכן שלישי והא דתנן ושם דף נה.) המולא תפילין מכניסן זוג זוג אע"פ שלא בדקן התם משום כבוד דתפילין לא חיישיגן א"נ מולא שאני דרוב מלויין אלל תפילין מומחין הן ובמכילתא איתא נאמר כאן ימימה ונאמר להלן (ויקרא כה) ימים תהיה גאולמו מה להלן י"ב חדש אף כאן מגיד שלריך לבדוק תפילין 🗣 אחת לי"ב חדש דברי ב"ה ב"ש אומרים אין לריך בדיקה ⁶⁾ שמאי אומר אלו מפילין של אבי אימא ופרק המולא תפילין ירושלמי נמי תניא תפילין לריך [בדיקה] אחת לי"ב חדש דברי רבי רשב"ג אומר אין לריך וכל הני דמלרכי בדיקה סבירא להו בחזקת P תפילין הכתוב מדבר ולא קי"ל הכי מיהו בשימושה רבה היכה שמלריך לבדקן פעמיים בשבוע והני בדיקות לא הוו משום חסירות ויתירות אלא שמא בלו ונתהלהלו ובמוחה אשכחו די בדיהה דאמרינן במס' יומא (דף יא.) שנבדקת :פעמיים בשבוע ויש לחלק

תורה ^{מ)} בעי עיבוד בב] ושמא הכא בשאר ספרים איירי ונראה לפרש

תפילין יש להם בדיקה בחסירות ויתירות ואפ״ה אין ניקחין בג] שגנאי

לסותרן אבל לעיבוד לשמה לא חיישינן שהכל בקיאין בו והא דתניא

בן ארבעים. פירשתי פרק החשה בנדה (דף סג.): מאי אין לה בדיקה נמי דקאמר אמעימה. ונדיקה דרב ילחק ורב ברן אדא אהני בלוקח מן המומחה שיודע דטעימה בה] פסולה ש) אבל לא ידע מקלא אילן דאיהו גופיה לא ידע: ור"ש פושר בנשים. אף על גב דאמרינן ברכות (דף כ:) גבי קידוש דנשים חייבות דכל שישנו בשמירה ישנו בזכירה וזכור ושמור בדבור אחד נאמרו ואמרינן נמי במכילתין ובירושלמי דגדילים ולא תלבש בדיבור אחד נאמרו לאו מילתא היא דהתם לא איתמר בדבור אחד אלא לאשמועינן הא אבל הכא איתמר כי היכי דלא ש) ניסתרו אהדדי והכי נמי אין להקשות דנידרוש כי היכי דמרבינן (פסחים מג:) גבי אכילת

ונים אחריהם:

רבינו גרשום איפרד חזותא. אם נפסל מראהו: ארכסא קשה שהחמיץ ביותר: שינוי שקר. היינו לגרישית ושינוי :היינו למעליותא וכשרה אטעימה קאמר. כלומר כיון דצבעי נמי לשום טעימה חזותא ולא קלא אילן דאישתני למעליותא: דאיק וזבין כחומר׳ מתניתא. דלא . זביז תכלת אלא מז המומחה שצבעו לשם תכלת ובדיק לה בתרייהו: מן העובד לה בתרייהו: מן העובד כוכבים מן התגר. אם לקחה מעובד כוכבים תגר כשרה דישראל יהביה ניהליה לובוני: מן העובד כוכבים הדיוט פסול. דליכא למימר. דישראל היא דלהדיוט לא היב איניש מידי לזבוני אלא עשאה להטעות עצמו: הכא תרגימו משום זונה. שמא וותו טלית באתננה ותוציא

אותו טלית באתננה ותוציא לעז על שום בר ישראל ותאמר פלוני נתן לה טליתו מצוייצת בשכר ומשום הכי אין רשאין למכור: שמא. יתעטף בו העובד כוכבים ויראהו ישראל ויחשוב שיהודי הוא ויבא להתלוות עמו בדרך ויהרגנו העובד . כוכבים. ואעפ״כ מן העובד כוכבים מן התגר כשרה: לפרזומא דאינשי ביתיה. לבגד שאשתו מתכסה בו

תכלתא בשני רב אחאי בדקוה בדרב יצחק בריה דרב יהודה ואיפרד חזותיה בדרב יו אדא ואישתנאי למעליותא סבר למיפסלה אמר להו רב אחאי אלא הא לא תכילתא היא ולא קלא אילן היא אלא שמע מינה שמועתא אהדדי איתמר היכא דבדקנא בדרב יצחק בריה דרב יהודה לא איפרד חזותיה כשרה איפרד חזותיה בדקינן לה בדרב יו אדא בחמירא ארכסא אישתני למעליותא כשרה לגריעותא פסולה שלחו מתם ישמועתא אהדדי איתמר רבי מני דייק וזבין כחומרי מתניתא א"ל ההוא סבא הכי עבוד קמאי דקמך ואצלח עיסקייהו ת"ר יהלוקח טלית מצוייצת מן השוק מישראל הרי היא בחזקתה מן העובד כוכבים מן התגר כשרה מן ההדיום פסולה ואע"פ שאמרו אין אדם ירשאי למכור טלית מצוייצת לעובד כוכבים עד שיתיר ציציותיה מאי מעמא הכא תרגימו משום זונה רב יהודה אמר שמא יתלוה עמו בדרך

מנה ° דהתם שאני דכתיבי בחד קרא א:

תעשה לך מאן דלא אישתרי כלאים לגביה בלבישה הוא דמיחייב בציצית הני כהנים הואיל ואישתרי כלאים לגבייהו לא ליחייבו קמ"ל יינהי דאישתרי בעידן עבודה בלא "עידן עבודה לא אישתרי ר"ש פומר בגשים מאי מעמא דר"ש "דתניא בוראיתם אותו פרט לכסות לילה אתה אומר פרט לכסות לילה או אינו אלא פרט לכסות סומא כשהוא אומר 3אשר תכסה בה הרי כסות סומא אמור הא מה אני מקיים וראיתם אותו פרט לכסות לילה ומה ראית לרבות כסות סומא ולהוציא כסות לילה מרבה אני כסות סומא שישנה בראיה אצל אחרים ומוציא אני יכסות לילה שאינה בראיה אצל אחרים ורבנן

אישתראי כלאים לגבייהו. אבנט דכתיב ביה ושמות לט) שש ותכלת: כסות סומא (0). דחייב: ורבנן. דאית להו לילה זמן לילית והויא מלות ועשהן שלא הזמן גרמא ונשים חייבות: ומאחר דלאו זמן גרמא 🦰 אמאי מברך מצפרא (ותו לא): רב יהודה אינש צניעא הוה. מאחר שהיה מתעטף טליתו לא היה מסירה ממנו כל היום ולא

הוצרך לברך אלא פעם אחת: ומאי שנא דבצפרא מברך ליכריך עלה בלילה קודם היום משעה שהיה עומד לשנות ולא יהא צריך לברך בשחרית: כי משני מכסות לילה לכסות יום. היה כלומר טלית אחרת פחותה ממנה היה לו שהיה שונה בה קודם היום ובשחרית כשהיה יוצא בין אנשים היה לובש הפורזמא ואז היה מברך עליה: ורבגן דפליגי עליה דר׳ דאמרי אינו